

1. Obiekt

ZESPÓŁ FOLWARCZNY STRADZEWO

2. Czas powstania

IV ćw. XIX w.

3. Miejscowość

STRADZEWO

4. Adres

Stradzewo

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo gorzowskie

gmina Choszczno

5. Poprzednie nazwy miejscowości

Stolzenfelde

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo szczecińskie

powiat Choszczno

8. Właściciel i jego adres

Państwowe Przedsiębiorstwo
Gospodarstwa Rolnych
w Choszcznie
z/s w Wardyniu
Zakład Rolny Stradzewo

9. Użytkownik i jego adres

J. W.

10. Rejestr zabytków:

Choszczno i Stradzewo 603
- 22.06.2011

Nr data

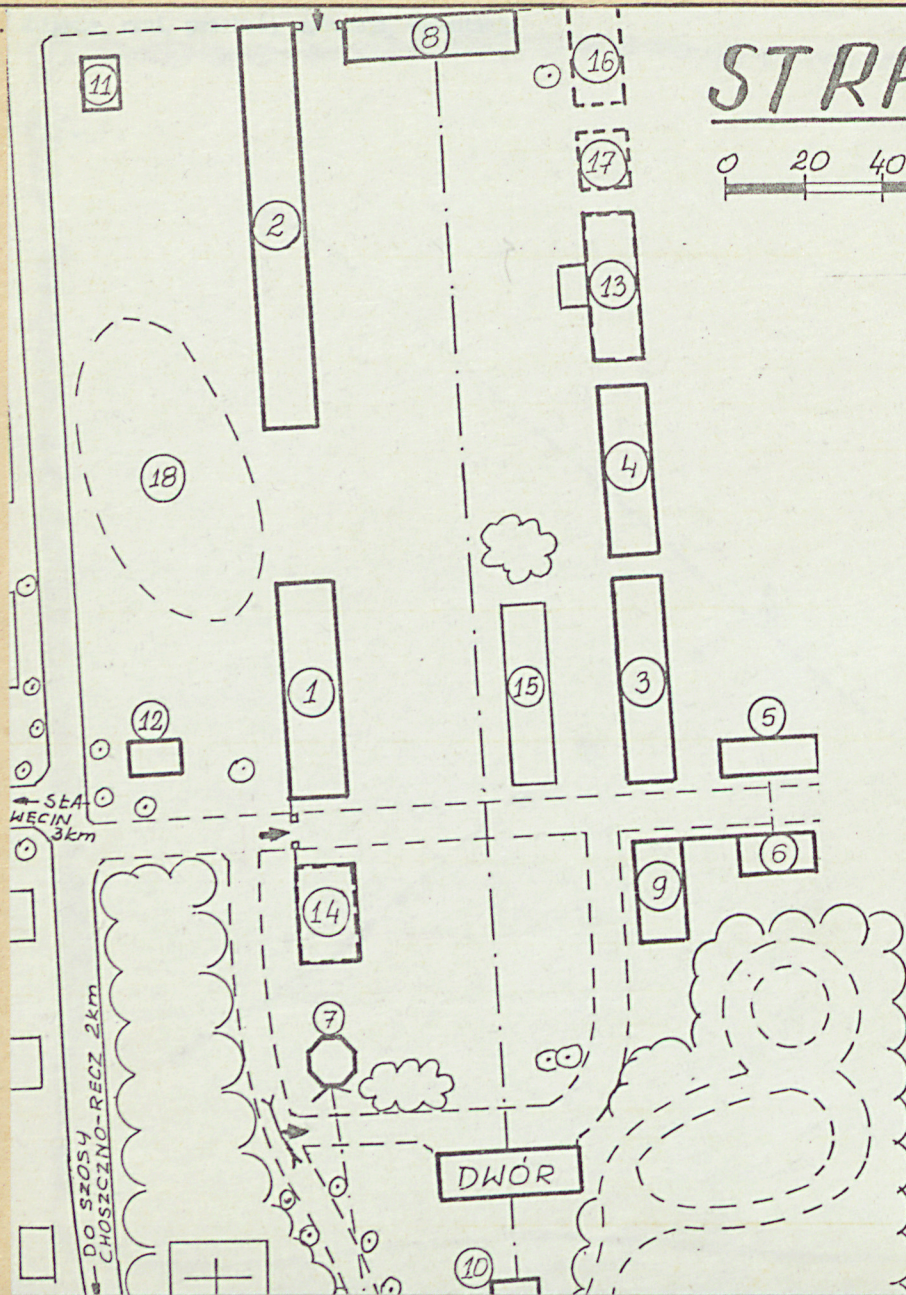
dwór - 344 2 31.12.1990
ponh - 279 2 20.10.1973

STRADZEWO

0 20 40 60 80 100 m

LEGENDA:

- 1.obora
- 2.owczarnia ob.tuczarnia
- 3.stodoła ob.magazyn zbożowy
- 4.stodoła ob.magazyn zbożowy
- 5.obiekt wielofunkcyjny:kuźnia,
stajnia,powozownia
- 6.dom mieszkalny
- 7.gokębnik ptactwa ozdobnego
- 8.owczarnia nieużytkowana
- 9.stajnia ob.magazyn pasz
- 10.dom mieszkalny
- 11.dom mieszkalny
- 12.szkoła
- 13.nowa obora na starych fundame-
tach
- 14.nowy budynek socjalny na fun-
damentach gorzelni
- 15.nowa wiata
- 16.nieistniejąca stodoła
- 17.nieistniejący dom mieszkalny
- 18.nieistniejący staw



12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Zespół folwarczny Stradzewo zbudowany został w IV ćwierci XIX wieku. Część dworska z parkiem oddzielona była drogą dojazdową na podwórze gospodarcze. Majątek w 1907 roku liczył 1066 hektarów, w tym gruntów ornych 520 ha, 94 ha łąk, 40 ha pastwisk i 380 ha lasów. W Stradzewie trzymano 1600 owiec, 250 sztuk bydła, 175 świń, 44 konie. Właścicielem dóbr był Kuno von Germar.

W 1945 roku teren i zabudowania zespołu upaństwowiono. Utworzono Państwowe Nieruchomości Ziemskie. W 1949 roku w Stradzewie powstało Państwowe Gospodarstwo Rolne podległe pod Zespół PGR Choszczno, a następnie Inspektorat PGR. W 1973 roku Stradzewo weszło w skład Wielozakładowego Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Choszcznie, a w latach 1974-1976 do Kombinatoru PGR Choszczno, który w latach 1977-82 nazywano Choszczańskim Kombinatem Rolnym. Od 1982 roku w Stradzewie istnieje Zakład Rolny należący do Państwowego Przedsiębiorstwa Gospodarstw Rolnych w Choszcznie z siedzibą w Wardyniu.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: z Choszczna w kierunku północno-wschodnim prowadzi szosa do Recza. Po przejechaniu 4 kilometrów w kierunku północno-zachodnim od tejże szosy odchodzi inna wiodąca do oddalonego o około 2 kilometry Stradzewa. Na początku wsi, po prawej stronie, na niewielkim wzniesieniu usytuowany jest kościół otoczony drzewami. Skracając z szosy -za terenem kościelnym- w kierunku wschodnim, mijamy po lewej stronie szkołę /12/, a następnie bramę wjazdową znajdującą się między oborą /1/, a nowym budynkiem socjalnym /postawionym na fundamentach gorzelni/ i dostajemy się na dziedziniec gospodarczy usytuowany po północnej stronie. Przed wspomnianym wjazdem do obejścia w kierunku południowym odchodzi droga dojazdowa do dworu, która skręca koło gołębnika ptactwa ozdobnego /7/. Drugi dojazd do dworu prowadzi z południa -z rozwidlenia szosy- aleją wysadzaną drzewami liściastymi, biegnącą na tyłach kościoła. Opisywane założenie składa się z dwóch części rozdzielonych drogą dojazdową do zespołu: północnej-obejście folwarczne i południowej, którą tworzy dwór z założeniem parkowym, stajnią, domem mieszkalnym, gołębnikiem i gorzelnią.

Kompozycja: zespół gospodarczy wraz z dworem tworzy kompozycję zwartą zorganizowaną wzdłuż osi wydłużonego prostokąta biegnącą od dworu leżącego na południu do owczarni /8/ na przeciwległym krańcu. Park dworski z przyległym od strony zachodniej drzewostanem kościelnym tworzy układ terenowy wkomponowany centralnie do zespołu. Wchodzące w skład tego układu: dwór z kościołem oraz usytuowany przed dworem /po jego lewej stronie w kształcie ośmiokąta z wieżyczką/ gołębnik /7/ i nieco dalej na północ gorzelnia /14/ oraz po przeciwległej tj. wschodniej stronie stylowa stajnia /9/ i dom mieszkalny /6/ ze skrzydłami, stanowią piękne wnętrza krajobrazowe z szerokimi otwarciami oddzielone od obejścia drogą dojazdową do zespołu. Usytuowane po północnej stronie drogi przejazdowej obejście inwentarskie tworzy wnętrza architektoniczne z otwarciami od szczelinowych do szerokich. Tuż przy wjeździe obok nieistniejącej gorzelni stoi obora /4/, a w odległości kilkudziesięciu metrów od niej -w tej samej linii- szerokofrontowa owczarnia /2/. Po przeciwległej tj. wschodniej stronie obejścia tuż przy drodze przejazdowej stoją w linii dwie stodoły /3 i 4/, /aktualnie

14. Kubatura

w kartach szczegółowych

15. Powierzchnia użytkowa

ok. 4 ha w tym 1 ha parku

16. Przeznaczenie pierwotne

gospodarstwo typu wielkoob-
szarowego; profil hodowlany:
owce, bydło.

17. Użytkowanie obecne

Państwowe Przedsiębiorstwo
Gospodarstw Rolnych
w Choszczynie z/s w Wyrdyniu
Zakład Rolny Stradzewo

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

Po wojnie pobudowano nową oborę /13/ na fundamentach
nieistniejącej według nowego stylu i rozwiązań kon-
strukcyjnych, a także obiekt socjalny /14/ na funda-
mentach nieistniejącej gorzelni. Na terenie obejścia
postawiono drewnianą wiatę /15/ na maszyny.

Prace przy obiektach w kartach szczegółowych.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy
konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Postawienie nowych obiektów /13 i 14/ na starych funda-
mentach nie naruszyło pierwotnych założeń kompozycyjnych
z wyjątkiem ich stylu. Naruszenie założeń spowodowało
postawienie na terenie obejścia wiaty /15/ oraz rozebra-
nie obiektów /16 i 17/. Dwór utrzymany jest w bardzo
dobrym stanie. W parku nie zachowały się wszystkie
drzewa zniszczono część alejek spacerowych. Zlikwidowany
został staw /18/ leżący po zachodniej stronie od obejścia
Dane o stanie obiektów w kartach szczegółowych.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

Güter = Adressbuch für die Provinz Brandenburg,
Leipzig 1914

Berghaus H.: Landbuch der Mark Brandenburg...,
Brandenburg 1854-1856

Pruska Mapa Topograficzna "Messtich Blätter" 1:25000

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

ur. rej. dwór koc -I-344/90 31.12.1990
pauz. uau -I-273/78 20.10.1978

25. Opracował

tekst Mirosława Malczewska-Kamińska 1990-08-18

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Mirosława Malczewska-Kamińska 1990-08-18

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Mirosława Malczewska-Kamińska 1990-08-09

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

3 wkładki

1. Miejscowość S T R A D Z E W O	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ FOLWARCZNY STRADZEWO	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) dalszy ciąg opisu, wykaz obiektów, plan orientacyjny
-------------------------------------	--	--

magazyny zbożowe/, nowa obora /13/ oraz nieistniejące obiekty dom /17/ i stodoła /16/. Poza obejściem po jego stronie wschodniej usytuowano obiekt wielofunkcyjny /5/ powiązany osiowo z domem /6/, leżącym po przeciwnej stronie drogi prowadzącej w pola. Wjazd do obejścia prowadzi od strony zachodniej tuż przy szkole /12/ bramą między obiektami /1 i 14/ oraz północny między obiektami /2 i 8/.

Materiał: ceglana owczarnia /8/, kryty papą dwuspadowy dach, w pewnym okresie zaadaptowana na mieszkania aktualnie ze względu na zły stan nieużytkowana.

: ceglana stajnię /9/ zmodernizowano, zlikwidowano strop, obniżono dach z nową więźbą i przykryto eternitem, przemurowano otwory i zaadaptowano na magazyn pasz.

: ceglany dom mieszkalny /10/ z dwuspadowym naczółkowym dachem krytym dachówką zakałdkową, przemurowano otwory okienne, wstawiono okna zespolone, postawiono wiatrołap od strony zachodniej, gdzie wykuto nowe wejście.

: dom mieszkalny /11/, ceglany z dwuspadowym dachem krytym dachówką zakałdkową przemurowano w nim otwory okienne z odcinkowych na prostokątne i wstawiono nowe zespolone okna.

Obiekty dla których założono karty szczegółowe:

1. obora
2. owczarnia ob. tuczarnia
3. stodoła ob. magazyn zbożowy
4. stodoła ob. magazyn zbożowy
5. budynek wielofunkcyjny: kuźnia, stajnia, powozownia
6. dom mieszkalny
7. gołębnik ptactwa ozdobnego

Obiekty dla których nie przewiduje się założenia kart szczegółowych:

8. nieużytkowana w złym stanie owczarnia

Wkładkę założył: Mirosława Malczewska-Kamińska 1990-08-18
(imię, nazwisko, data)

Wzór ODZ 1978 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa
w Szreniawie

9. zmodernizowana stajnia ob. magazyn pasz
- 10 i 11. zmodernizowane domy mieszkalne
12. szkoła
13. nowa obora
14. nowy budynek socjalny
15. nowa wiata
16. nieistniejąca stodoła
17. nieistniejący dom mieszkalny
18. nieistniejący staw



Zdjęcia:

1. dojazd do zespołu z szosy, z lewej szkoła /12/
2. zachodnia ściana obejścia obok szkoły
3. obora /1/ w głębi owczarnia/2/
4. ogólny widok obejścia wzdłuż osi kompozycyjnej, w głębi owczarnia /8/
5. północna ściana obejścia, pierwsza owczarnia /8/
6. ogólny widok zespołu wzdłuż osi kompozycyjnej, w głębi park z dworem
7. wschodnia ściana obejścia: stajnia /9/ i stodoła /3/
8. stodoły /3 i 4/
9. droga przejazdowa pomiędzy stodołą /3/ i stajnią /9/
10. dom /6/ i obiekt wielofunkcyjny/5/ przy drodze przejazdowej
11. dwór w parku, z prawej gołębnik/7/
12. dwór
13. dojazd do dworu od południa, na osi dojazdu gołębnik /7/
14. 15. widok zespołu od dworu
16. owczarnia /8/
17. dom mieszkalny /10/
18. dom mieszkalny /11/
19. wiata /15/
20. szkoła /12/

1. Miejscowość

STARDZEWÓ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY
STRADZEWÓ

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia



1	2
3	4

Wkładkę założył: Mirosława Malczewska-Kamińska 1990-08-18
(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa
w Szreniawie



5	6
7	8

1. Miejscowość

STRADZEWÓ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY
STRADZEWO

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia



9	10
11	12

Wkładkę założył: Mirosława Malczewska-Kamińska 1990-08-18
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa
w Szreniawie



13	14	15
16	17	18
19	20	

